

Obnova zagrebačke kulturne baštine ulazi u završnicu

Nakon potresa 2020. i opsežnih ulaganja, najvažnije kulturne ustanove – od Muzeja Mimara do Hrvatskog glazbenog zavoda – uskoro ponovno otvaraju vrata u obnovljenim, sigurnijim i suvremenijim prostorima

Završetkom zahtjevnih građevinskih radova obnove konstrukcije na nekim od najstarijih i najvećih ustanova u kulturi, kulturno-povijesnom središtu Zagreba vraćaju se njegove prepoznatljive vizure, kao i tijekom obnove pronađeni i restaurirani arhitektonski i dekorativni elementi. U povodu

šeste obljetnice zagrebačkog potresa na sedam ključnih ustanova u kulturi postavljeni su plakati s porukama kojima se najavljuje skori završetak zahtjevnih i opsežnih građevinskih radova na obnovi Muzeja Mimara, Hrvatskog povijesnog muzeja, Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti, Hrvatskog glazbenog za-

voda, Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti, Hrvatskog restauratorskog zavoda i Muzeja za umjetnost i obrt.

U generacijskom pothvatu obnove teško stradale kulturne baštine nakon katastrofalnih potresa koji su 2020. godine pogodili sjeverozapadnu Hrvatsku, iskoristila se prilika

za cjelovitu obnovu koja uključuje veću otpornost na potrese i energetska učinkovitost, uz očuvanje stilskih i oblikovnih povijesnih odlika. Nekim ustanovama u kulturi osigurani su i novi, primjereniji prostori za obavljanje njihove primarne djelatnosti. Uz obnovu ključnih ustanova u kulturi i sakralnih objekata, uključujući i Zagrebačku katedralu, Ministarstvo kulture i medija na području Zagreba i 8 susjednih županija provodilo je obnovu, hitne mjere ili izradu dokumentacije na ukupno 511 zgrada, za što je do sad angažirano oko 1,7 milijardi eura.

MUZEJ MIMARA SE VRAĆA KUĆI

Nakon opsežnih građevinskih radova na obnovi jedne od najreprezentativnijih zagrebačkih donjogradskih zgrada – trokrilne škole s igralištem, današnjeg Muzeja Mimara, krajem svibnja ove godine najavljuje se završetak radova i povratak zbirke Ante Topića Mimare svojoj kući.

Uz završetak radova na zahtjevnoj i složenoj obnovi zgrade muzeja, podignute u stilu monumentalnog historicizma 1895. godine, na inicijativu Izidora Kršnjavog, najavljuje se i otvorenje stalnog postava za javnost u studenome ove godine. Središnje krilo tog kompleksa, 1987. godine adaptirano je u muzej za potrebe smještanja zbirke Ante Topića Mimare, tako da je nakon teškog stradanja i oštećenja zgrade uslijed potresa 2020. godine i evakuacije umjetnina, bilo potrebno ponajprije protupotresno osigurati zgradu u obnovi konstrukcije, a zatim i cjelovito obnoviti. Poboļšavana je tako mehanička stabilnost, provedena je energetska obnova i osiguranje pristupačnosti, uz očuvanje karakteristika pojedinačnog zaštićenog nepokretnog kulturnog dobra te omogućavanja korištenja prostora u skladu sa suvremenim zahtjevima muzejske djelatnosti.

Projektom cjelovite obnove dovršit će se restauratorsko-konzervatorska obnova i rekonstrukcija vrijedne izvorne nepokretne opreme unutar građevine kao i dekorativnih elemenata pročelja te obnova pročelja u cjelini prema rezultatima konzervatorskih i restauratorskih istraživanja. To znači da zgrada Mimare više nije obojana sivom, već oker-žutom bojom kako je originalno i bila oslikana.

Za obnovu zgrade Muzeja Mimara angažirana su sredstva u ukupnom iznosu od 67.757.063,04 eura iz Fonda solidarnosti Europske unije (4.890.915,89 eura), a ostalo iz Državnog proračuna i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti.

HRVATSKA POVIJEST USKORO NA (N)OVOJ ADRESI

Obnovom trokrilne palače Jelačić građene tijekom 19. stoljeća, nekadašnje zgrade Državnog hidrometeorološkog zavoda, stvoreni su uvjeti za dugo iščekivani prvi stalni postav

Hrvatskog povijesnog muzeja čije je otvorenje planirano krajem 2027. godine.

Uz dosadašnji prostor muzeja, palaču Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch koja prolazi zahtjevnju obnovu, Vlada Republike Hrvatske je Hrvatskom povijesnom muzeju nakon potresa dodijelila palaču Jelačić – bivšu zgradu Državnog hidrometeorološkog zavoda, koja se također obnavlja nakon potresa. U tijeku je izvedba interpolacije spojnog mosta unutar palače Jelačić, suvremenog arhitektonskog zahvata koji označava ključnu fazu u kojoj muzej nakon godina konstrukcijske i cjelovite obnove prelazi u fazu oblikovanja za svoju buduću muzejsku ulogu. Konstrukcijska, a potom i cjelovita te energetska obnova dviju palača koje su pojedinačno zaštićena kulturna dobra (palače

Vojković-Oršić-Kulmer-Rauch te palače Jelačić) omogućit će realizaciju prvoga stalnog postava nacionalne povijesti. Nakon gotovo 180 godina institucionalne povijesti muzeja, time se otvara mogućnost cjelovite i sustavne prezentacije hrvatske nacionalne povijesti u suvremenom muzeološkom obliku.

Obnova obje zgrade Hrvatskog povijesnog muzeja financirana je iz Fonda solidarnosti EU, Državnog proračuna i Mehanizma za oporavak i otpornost, a ukupna vrijednost investicije iznosi 51.920.324,51 eura.

HRVATSKI RESTAURATORI USKORO NA (N)OVOJ ADRESI

Nakon cjelovite i energetske obnove bivše zgrade Tvornice duhana u Zagrebu, Hrvatski

restauratorski zavod djelovat će na jednoj, umjesto dosadašnjih dvanaest lokacija, a završetak obnove na cjelovito očuvanom objektu vrijedne industrijske arhitekture sagrađenom 1882. godine, očekuje se do kraja ove godine, kada će središnja ustanova za obnovu, konzervatorske i restauratorske radove u Hrvatskoj dobiti novi prostor iznimnih arhitektonskih obilježja.

Prilikom obnove izvedena je statička sanacija kompletnog objekta, završava se cjelovita i energetska obnova svih sadržaja neophodnih za funkcioniranje budućeg prostora Hrvatskog restauratorskog zavoda i njegove djelatnost, a uz zadržavanje stilskih i oblikovnih povijesnih odlika.

Za obnovu bivše Tvornice duhana Zagreb za potrebe Hrvatskog restauratorskog zavoda angažirana su sredstva u iznosu od 36.133.829,48 eura iz Fonda solidarnosti Europske unije (9.374.612,42 eura), Državnog proračuna (573.042,06 eura) i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti za cjelovitu obnovu (26.186.175,00 eura).

MODERNA UMJETNOST SE VRAĆA KUĆI

Zgrada Nacionalnog muzeja moderne umjetnosti, Palača Vranczyany-Dobrinović, koja slovi kao jedna od najreprezentativnijih građevina u Zagrebu svoja vrata za posjetitelje otvorit će u prvoj polovici 2027. godine.

Palača izgrađena u neorenesansnom stilu 1893. godine za potrebe plemićke obitelji Vranczyany-Dobrinović, tijekom vremena postaje javno-društvenog karaktera. Zgrada je pretrpjela velika oštećenja u potresima tijekom 2020. godine poglavito u zoni stubišta, pregradnih zidova te vanjskog plašta. Konstrukcijska sanacija u većem je dijelu obavljena u vremenu odmah nakon potresa, odnosno do 2023. godine nakon čega se pristupa cjelovitoj obnovi i planiranju novog stalnog postava muzeja.

Za obnovu palače Vranczyany-Dobrinović ukupno su angažirana sredstva u iznosu od 24.677.987,69 eura iz Fonda solidarnosti Europske unije (1.646.013,01 eura), Državnog proračuna (9.718.828,32 eura) i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (13.313.146,36 eura).

Podsjećamo, u tijeku obnove palače, Vlada Republike Hrvatske dodijelila je Nacionalnom muzeju moderne umjetnosti na trajno upravljanje reprezentativan izložbeni prostor u Oktogonu, u središtu Zagreba, gotovo 3000 metara četvornih unutar kompleksa nekadašnje Prve hrvatske štedionice.

HRVATSKA NAIVA UKORO NA (N)OVOJ ADRESI

Obnovom stare gornjogradske palače Lovrenčić u Demetrovoj ulici na Gornjem gradu Hrvatski muzej naivne umjetnosti dobiva repre-

zentativan izložbeni prostor na novoj lokaciji. Završetak cjelovite i energetske obnove očekuje se do kraja svibnja 2026. godine, nakon čega slijedi uređenje novog stalnog postava muzeja čije se otvorenje planira početkom 2027. godine.

Baroknu uglovnicu s kraja 18. stoljeća, Ministarstvo kulture i medija je prije potresa dodijelilo Hrvatskom muzeju naivne umjetnosti koji od svog osnutka nema vlastiti prostor nego djeluje u iznajmljenim prostorima u Čirilometodskoj ulici. Nakon potresa pristupilo se obnovi s opsežnim istraživačkim radovima kako bi se palača, sagrađena 1854. godine, mogla prilagoditi suvremenim muzejskim potrebama uz poštivanje spomeničkih obilježja.

Prvom fazom obnove nakon potresa do 2023. godine osigurana je statička otpornost

objekta, a drugom fazom odnosno cjelovitom obnovom planira se kompletni završetak građevinskih radova radi uređenja novog stalnog postava muzeja. Nakon što je teško stradala u potresima, u roku je završena obnova konstrukcije zgrade, a slijedio je nastavak obnove kroz cjelovitu i energetska obnovu te uređenje stalnog postava. Muzej će biti smješten na prvom i drugom katu zgrade, dok će u donjim prostorima biti multimedijska dvorana i drugi sadržaji.

Za obnovu Hrvatskog muzeja naivne umjetnosti ukupno su angažirana sredstva u iznosu od 10.484.143,05 eura iz Fonda solidarnosti Europske unije (1.374.076,67 eura), Državnog proračuna (355.066,38 eura) i Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (8.755.000,00 eura).

GLAZBA SE VRAĆA KUĆI

Zgrada Hrvatskog glazbenog zavoda, najstarije glazbene ustanove u Hrvatskoj, koja od osnutka 1827. godine kao društvo ljubitelja glazbe djeluje neprekidno do danas, ušla je u završnicu obnove, a otvorenje se najavljuje za početak 2027. godine.

Od samih početaka, HGZ – hrvatski 'Musikverein' bio je inicijator mnogih oblika glazbenog života, od organizacije koncerata preko osnivanja glazbene škole, izdavanja skladbi hrvatskih autora do skupljanja građe za glazbenu knjižnicu i arhiv. Sadašnjom cjelovitom obnovom, odnosno revitalizacijom, postat će primjer unaprijeđenja kulturne infrastrukture koja će dobiti ne samo novu, suvremenu opremu, nego i nove prostore za nove sadržaje. U funkciju su naime, stavljeni prostori u podrumu i potkrovlju čime su dobivene dodatne koncertne dvorane.

Zgrada se odlikuje kulturno-povijesnom, odnosno arhitektonskom vrijednosti, a provedbom radova na cjelovitoj obnovi osigurao se potreban stupanj potresne otpornosti zgrade. Nakon provedene konstrukcijske obnove, izvedeni su konzervatorsko-restauratorski radovi nužne sanacije svodova i zidova zgrade te provedena sva potrebna istraživanja koja prethode obnovi. Restauratorski radovi na štukaturama i oslicima su u tijeku, a preostalo je opremanje, odnosno uvođenje nove tehnologije kojom se historicistička zgrada priprema za suvremene glazbene i glazbeno-scenske izvedbe.

Za obnovu zgrade Hrvatskog glazbenog zavoda angažirana su sredstva u ukupnom iznosu od 29.568.820,20 eura iz Fonda solidarnosti Europske unije (7.139.485,72 eura), Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (22.216.886,16 eura) i Državnog proračuna (212.448,32 eura).

MUZEJ ZA UMJETNOST I OBRT SE VRAĆA KUĆI

Završetkom projekta cjelovite i energetske obnove zgrade Muzeja za umjetnost i obrt, prve građevine u Hrvatskoj projektirane za muzejsku svrhu prema projektu Hermanna Bolléa, jedan od najprezentativnijih trgova Lenucijeve potkove također će vratiti nekadašnji sjaj. Završetak radova i otvorenje novog stalnog postava planiran je također u 2027. godini.

Zgrada današnjeg muzeja završena je 1891. godine, a krilo prema Klaićevoj ulici 1904. godine prema projektu Hönigsberga i Deutscha čime se definirao cijeli blok i današnji izgled zgrade namijenjene Obrtnoj školi i muzeju. Tijekom druge polovice 20. stoljeća događaju se veće preinake u prostornoj strukturi ovisno o potrebama stalnih postava. Posljednja veća adaptacija dogodila se 1995. koja je u većoj mjeri funkcionirala do pred potres u ožujku 2020. godine.

Potresi su prouzročili velike štete na zgradi i na muzejskoj građi te se nakon toga sustavno pristupilo obnovi prostora za muzejske potrebe. Prva faza obnove koja je završena krajem 2023. godine obuhvaćala je hitne mjere i dio konstrukcijske obnove, a druga faza koja je još uvijek u tijeku započela je početkom 2024. godine te uključuje nastavak konstrukcijske, cjelovitu te energetska obnovu.

Za obnovu zgrade Muzeja za umjetnost i obrt angažirano je ukupno 53.224.014,74 eura sredstava iz Fonda solidarnosti Europske unije (5.644.037,87 eura), Nacionalnog plana oporavka i otpornosti (46.772.500,00 eura) i Državnog proračuna (807.476,87 eura). (Foto: MKM)

